

ΠΡΟΣΟΜΟΙΩΣΗ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ

Γ ΛΥΚΕΙΟΥ

ΚΥΡΙΑΚΗ 27 ΜΑΡΤΙΟΥ 2011

ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ

ΚΕΙΜΕΝΟ

Το μαγικό ραβδάκι

Το ίδιο έγινε με όλα τα γεγονότα, τα πρόσωπα και τα πράγματα που άγγισε με το μαγικό ραβδί της η Μεγάλη Τέχνη.

Ας ξαναθυμηθούμε κείνο το παλιό παραμύθι που μας έλεγε η γιαγιά, για την πολιτεία που μια κατάρρα τη μαρμάρωσε. Εκεί, λέει, όλα τὰ' χε σκεπάσει η σιωπή της **ακινησίας**. Τ' αηδόνια ασάλευτα, βουβά πάνω στα ακίνητα κλαδιά. Τα δάση πετρωμένα. Κανένα αγέρι. Μήτε ένα θρόισμα. Οι βρύσες στερεμένες και μπροστά στις στεγνές γούρνες μαρμαρωμένες και οι κοπέλες με τις στάμνες στο χέρι, αδειανές.

Έτσι, παντού. Οι άνθρωποι και τα ζωντανά, πετρωμένα αγάλματα. Τα μάτια τους αδειανά από βλέμμα και το στόμα τους από φωνή. Τα κύματα στη θάλασσα μαρμάρωσαν κι αυτά. Και κάποια μέρα, να και περνά η Πεντάμορφη, η μικρή μάγισσα. Περνά μέσα στη νεκρή πολιτεία, χαμογελά με καλοσύνη και τ' αγγίζει όλα με το τριανταφυλλί ραβδάκι της. Τις πέτρες, τις πόρτες, τους ανθρώπους, τα δέντρα και τα νερά. Και τότες γίνεται το θάμα. Ένας άνεμος ζωής φυσά πάνω στη μαρμαρωμένη χώρα. Ένας άνεμος γλυκός ζεσταίνει και ποτίζει όλες τις μορφές με την πνοή του Θεού. «Πνεύμα ζωής» που λέει και η Γραφή. [...]

Γιατί; Γιατί πέρασε η μικρή μάγισσα, η Πεντάμορφη. Η Τέχνη. Και τ' άγγισε όλα, και τα ζωντάνεψε όλα. Γιατί όλα είναι ουδέτερα, ακίνητα και ανέκφραστα γύρω μας, ώσπου να περάσει η Τέχνη και να τους δώσει μορφή και σχήμα και έκφραση και φωνή. Αυτή είναι που μεταδίνει, αγγίζει με μαγικό τρόπο την ανθρώπινη ψυχικότητα σ' όλες τις υλικές και αδρανείς μορφές της ζωής που μας κυκλώνει. Για να αποκτήσουν το ξεκάθαρο σχήμα και το νόημά τους μέσα στην πελώρια δραματική σύνθεση της ζωής, είναι απαραίτητο, όλες αυτές τις βουβές και ανέκφραστες μορφές, να τις πάρει η Τέχνη, να τις επεξεργαστεί, για να τις εξηγήσει στην ανθρώπινη κατανόηση, να τις ξαναπλάσει με τη μαγική της δύναμη, για να τις μετουσιώσει σε σύμβολα. Μόλις γίνει αυτό το θάμα, αμέσως η ανθρώπινη φυλή ξαναβρίσκει τη χαμένη της ενότητα. Πέφτουν τα μεσότοιχα των φυλών και των αποστάσεων που χωρίζουν τους ανθρώπους, εκμηδενίζεται η φοβερή δύναμη του χρόνου, συμπλησιάζονται οι απομακρυσμένοι αιώνες. [...]

Είναι αληθινά ευλογία του ουρανού η Τέχνη, σαν έρχεται όπως η καλοκαιρινή βροχή να ψιχαλίζει την παρηγορητική δροσιά της πάνω στις **λαβωμένες** καρδιές των ανθρώπων. Και είναι ένα μεγάλο φανέρωμα του Θεού, σαν κατορθώνει να μας δώσει τη χαρά και την ένταση της ζωής. Και αυτό γίνεται όσες φορές μπορέσει να καθηλώσει το Χρόνο και να πυκνώσει μέσα σε μια δημιουργική σύνθεση το τραγικό στοιχείο και το νόημα αυτής της ζωής, που είναι κρυμμένο πίσω από τα μυστικά της σύμβολα. Κάθε φορά που τα φοβερά γεγονότα που κρίνουν τους λαούς και τα άτομα έρχονται να μας κάνουν να χάσουμε την πίστη μας προς την ανθρώπινη καλοσύνη, ας πηγαίνει ο νους μας στην Τέχνη και ας στηρίζει την τρομαγμένη μας καρδιά η παρηγοριά της.

Ας λέμε: Μια φορά που υπάρχει ακόμα η Μεγάλη Τέχνη ως δημιουργία του ανθρώπου δεν έχουμε το δικαίωμα να χάσουμε την πίστη και την ελπίδα προς τον άνθρωπο. Γιατί η Τέχνη είναι η μεγάλη πράξη της ομορφιάς, της λευτεριάς, της αρετής και της καλοσύνης που υπάρχει μέσα στον άνθρωπο. Γιατί η Τέχνη είναι η αγάπη του ανθρώπου προς τον άνθρωπο, είναι η προσφορά από το καλύτερο μέρος που έβαλε ο Θεός από τον εαυτό του μέσα στο πλάσμα του. Για όλες τις πράξεις του μπορεί να μετανιώσει ο άνθρωπος. Για την Τέχνη ποτέ δεν έγινε αυτό. Αυτή απομένει μέσα στους αιώνες σεβαστή και ιερή, και παραδίνει τα έργα της καλοσύνης από τη μια γενιά στην άλλη.

Στρατής Μυριβήλης, «Μιλάμε για την τέχνη», Αθήνα
1958

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

A. Για τις ανάγκες μια συζήτησης που θα διεξαχθεί στην τάξη σας με θέμα την Τέχνη, να παρουσιάσετε περιληπτικά (σε 110-130 λέξεις) το περιεχόμενο του κειμένου που διαβάσατε.

Μονάδες 25

B.1. «Πέφτουν τα μεσότοιχα των φυλών και των αποστάσεων που χωρίζουν τους ανθρώπους, εκμηδενίζεται η φοβερή δύναμη του χρόνου, συμπλησιάζονται οι απομακρυσμένοι αιώνες». Να σχολιάσετε το περιεχόμενο του παραπάνω αποσπάσματος σε 60-80 λέξεις.

Μονάδες 15

B.2. Σε ποιο γραμματειακό είδος ανήκει το κείμενο που διαβάσατε; Να τεκμηριώσετε την απάντησή σας με δύο παραδείγματα.

Μονάδες 6

B.3. α) Με ποιον τρόπο αναπτύσσεται η τελευταία παράγραφος του κειμένου;

Μονάδες 5

β) Να αιτιολογήσετε τις επαναλήψεις που κάνει ο συγγραφέας στην τελευταία παράγραφο του κειμένου.

Μονάδες 4

B.4. α) Να γράψετε τα συνώνυμα τα παρακάτω λέξεων: **ακινησίας, εκμηδενίζεται, λαβωμένες.**

Μονάδες 3

β) Στις φράσεις που ακολουθούν να μετατρέψετε την ποιητική λειτουργία της γλώσσας σε αναφορική (κυριολεκτική):

- «Το ίδιο έγινε με όλα τα γεγονότα, τα πρόσωπα και τα πράγματα που άγγισε με το μαγικό ραβδί της η Μεγάλη Τέχνη».

- Ας πηγαίνει ο νους μας στην Τέχνη και ας στηρίζει την τρομαγμένη μας καρδιά η παρηγοριά της».

Μονάδες 2

Γ. Έκθεση: Με αφορμή το κείμενο που διαβάσατε, και σε συνδυασμό με τα φαινόμενα της καλλιτεχνικής υποβάθμισης της εποχής μας, αναλαμβάνετε, ως εκπρόσωπος της πολιτιστικής ομάδας του σχολείου σας, να συντάξετε μια επιστολή προς τον Υπουργό Πολιτισμού, στην οποία θα αναδείξετε την αξία της Τέχνης για τον άνθρωπο και την κοινωνία και θα προτείνετε τρόπους ανάπτυξης και ανάδειξης της γνήσιας καλλιτεχνικής δημιουργίας. (500-600 λέξεις)

Μονάδες 40

Οδηγίες προς υποψηφίους

1. Στο τετράδιο να γράψετε μόνο τα προκαταρκτικά (ημερομηνία, εξεταζόμενο μάθημα). Να μην αντιγράψετε τα θέματα στο τετράδιο.

2. Να γράψετε το ονοματεπώνυμό σας στο πάνω μέρος των φωτοαντιγράφων, αμέσως μόλις σας παραδοθούν. Καμιά άλλη σημείωση δεν επιτρέπεται να γράψετε.
3. Κατά την αποχώρησή σας να παραδώσετε μαζί με το τετράδιο και τα φωτοαντίγραφα.
4. Να απαντήσετε στο τετράδιό σας σε όλα τα θέματα.
5. Να γράψετε τις απαντήσεις σας μόνο με μπλε ή μόνο με μαύρο στυλό.
6. Κάθε απάντηση επιστημονικά τεκμηριωμένη είναι αποδεκτή.
7. Διάρκεια εξέτασης: τρεις (3) ώρες μετά τη διανομή των φωτοαντιγράφων.
8. Χρόνος δυνατής αποχώρησης: μετά τη 10.00' πρωινή.

ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ
ΤΕΛΟΣ ΜΗΝΥΜΑΤΟΣ